

**EGZAMIN MATURALNY
W ROKU SZKOLNYM 2015/2016**

**FORMUŁA DO 2014
(„STARA MATURA”)**

**GEOGRAFIA
POZIOM ROZSZERZONY**

**ZASADY OCENIANIA ROZWIĄZAŃ ZADAŃ
ARKUSZ MGE-R1**

MAJ 2016

Uwaga: Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.

Zadanie 1. (0–1)

Obszar standardów	Opis wymagań
Korzystanie z informacji	Odczytanie informacji geograficznych przedstawionych na mapie i fotografii (P II 1.1)

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

B.

Zadanie 2. (0–1)

Korzystanie z informacji	Na podstawie mapy rozpoznanie obiektów przedstawionych opisem (P II 1.2)
--------------------------	--

Schemat punktowania

1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

Zamczyska

Sucha Góra

Kopiec

Zadanie 3. (0–2)

Korzystanie z informacji	Wykonanie obliczeń matematyczno-geograficznych (II 1.f.6.a)
--------------------------	---

Schemat punktowania

2 p. – za poprawny sposób obliczeń i poprawny wynik.

1 p. – za poprawny sposób obliczeń.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawna odpowiedź

Górna stacja: 530 m n.p.m., dolna stacja: 460 m n.p.m.

$530 \text{ m n.p.m.} - 460 \text{ m n.p.m.} = 70 \text{ m}$

Pomiar długości odcinka na mapie: 0,7 cm

Skala 1 : 50 000

1 cm – 500 m

0,7 cm – 350 m

$$\frac{70 \text{ m}}{350 \text{ m}} \cdot 1000\text{‰} = 200\text{‰}$$

Spadek: 200‰

Zadanie 4. (0–1)

Tworzenie informacji	Przedstawienie zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka (P III 1.1)
----------------------	---

Schemat punktowania

1 p. – za poprawny wybór i poprawne uzasadnienie.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

Rymanów

Uzasadnienie np.:

- Dolina rzeki Tabor jest bardziej zabudowana, co zwiększa spływ powierzchniowy.
- Na rzece Tabor brak zbiornika retencyjnego, wyrównującego stany wód.

Zadanie 5. (0–2)

Korzystanie z informacji	Odczytanie informacji geograficznych przedstawionych na mapie (P II 1.1)
--------------------------	--

Schemat punktowania

2 p. – za poprawne wypełnienie dwóch wierszy w tabeli.

1 p. – za poprawne wypełnienie jednego wiersza w tabeli.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

Górnictwo	szyb naftowy <i>albo</i> kamieniołom (nieczynny)	B3, C3, D3, E3 (<i>jedno z podanych pól</i>) G4
Energetyka	wiatrak (turbina wiatrowa)	J2

Zadanie 6. (0–2)

Korzystanie z informacji	Wykonanie obliczeń matematyczno-astronomicznych (II 1.f.6.b)
--------------------------	--

Schemat punktowania

2 p. – za poprawny sposób obliczenia, poprawny wynik i właściwy obiekt.

1 p. – za poprawny sposób obliczenia.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

$$\varphi = 90^\circ - 40^\circ 26' = 49^\circ 34'$$

$$\varphi = 49^\circ 34'N$$

Szerokość geograficzna: 49°34'N

Obiekt: kaplica zabytkowa (kapliczka)

Zadanie 7. (0–2)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość następstw kształtu i ruchów Ziemi (P I 1.2)
-------------------------	---

Schemat punktowania

2 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.

1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

C, E, D

Zadanie 8. (0–1)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość wydarzeń geologicznych w dziejach Ziemi (I 2.24)
-------------------------	--

Schemat punktowania

1 p. – za poprawne uporządkowanie wydarzeń.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

D – A – C – B

Zadanie 9. (0–1)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość przyczyn i konsekwencji ruchu płyt litosfery (I 2.15)
-------------------------	---

Schemat punktowania

1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

A., B., E.

Zadanie 10. (0–1)

Korzystanie z informacji	Klasyfikowanie źródeł według podanych kryteriów (II 1.c.2)
--------------------------	--

Schemat punktowania

1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

A., D.

Zadanie 11. (0–1)

Korzystanie z informacji	Na podstawie rysunku oraz własnej wiedzy opisanie i wyjaśnienie zdarzeń, zjawisk i procesów (II 1.f.7)
--------------------------	--

Schemat punktowania

1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

P, F, F

Zadanie 12. (0–2)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość procesów geologicznych zewnętrznych i ich efektów rzeźbotwórczych (I 2.17)
-------------------------	--

Schemat punktowania

2 p. – za cztery poprawne odpowiedzi.

1 p. – za dwie lub trzy poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

Erozyjne formy rzeźby eolicznej: grzyb skalny, graniak

Akumulacyjne formy rzeźby eolicznej: barchan, ripplemarki

Zadanie 13. (0–2)

Korzystanie z informacji	Na podstawie rysunku oraz własnej wiedzy opisanie i wyjaśnienie zdarzeń, zjawisk i procesów (II 1.f.7)
--------------------------	--

Schemat punktowania

2 p. – za podanie nazwy formy i nazwy procesu oraz za poprawne wyjaśnienie uwzględniające udział wody z CO₂.

1 p. – za podanie nazwy formy i nazwy procesu albo za poprawne wyjaśnienie uwzględniające udział wody z CO₂.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

Forma rzeźby: ostaniec krasowy

Proces: krasowienie

Wyjaśnienie np.: Proces zachodzi w wapieniach, które ulegają rozpuszczaniu przez wodę wzbogaconą w CO₂.

Zadanie 14. (0–3)

Korzystanie z informacji	Znajomość zróżnicowania klimatycznego Ziemi (I 2.28)
--------------------------	--

a)

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

B.

b)

Schemat punktowania

2 p. – za dwa poprawne przyporządkowania.

1 p. – za jedno poprawne przyporządkowanie.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

Stacja A – Półwysep Apeniński

Stacja B – Nizina Chińska

Zadanie 15. (0–1)

Tworzenie informacji	Przedstawienie zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka (P III 1.4)
----------------------	---

Schemat punktowania

1 p. – za podanie poprawnego skutku.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowa odpowiedź

Występowanie powodzi podczas monsunu letniego.

Zadanie 16. (0–2)

Korzystanie z informacji	Na podstawie mapy synoptycznej oraz własnej wiedzy opisanie i wyjaśnienie zdarzeń, zjawisk i procesów (II 1.f.7)
--------------------------	--

a)

Schemat punktowania

1 p. – za poprawne wpisanie trzech oznaczeń.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

W kolejności od góry: PA, PP, PZ

b)

Schemat punktowania

1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

F, P, P

Zadanie 17. (0–1)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość genezy i rozmieszczenia gejzerów (I 2.36)
-------------------------	---

Schemat punktowania

1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

literą B

numerami 2, 4, 6

Zadanie 18. (0–1)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość strefowego zróżnicowania szaty roślinnej (I 2.46)
-------------------------	---

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

C.

Zadanie 19. (0–3)

a)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość zróżnicowania przyrostu naturalnego na świecie (I 3.a.2)
-------------------------	--

Schemat punktowania

2 p. – za trzy poprawne przyporządkowania.

1 p. – za dwa poprawne przyporządkowania.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

A. Irlandia

B. Polska

C. Ukraina

b)

Tworzenie informacji	Ocenianie zmian zachodzących w środowisku geograficznym (III 2)
----------------------	---

Schemat punktowania

1 p. – za podanie dwóch przykładów zagrożeń.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Większe obciążenie ekonomiczne osób pracujących z powodu starzenia się społeczeństwa.
- Wzrost bezrobocia wśród nauczycieli i innych pracowników placówek oświatowych.
- Możliwość wystąpienia na rynku pracy niedoborów siły roboczej.

Zadanie 20. (0–2)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość bogactwa kulturowego Polski (I 3.a.9)
-------------------------	---

Schemat punktowania

2 p. – za podanie nazw trzech właściwych religii.

1 p. – za podanie nazw dwóch właściwych religii.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

prawosławie

katolicyzm

islam

Zadanie 21. (0–2)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość rozmieszczenia głównych języków na świecie (I 3.a.4)
-------------------------	--

Schemat punktowania

2 p. – za poprawne uzupełnienie sześciu komórek w tabeli.

1 p. – za poprawne uzupełnienie trzech, czterech lub pięciu komórek w tabeli.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

2, polska, indoeuropejska

4, rosyjska, uralska

Zadanie 22. (0–3)

a)

Korzystanie z informacji	Na podstawie mapy synoptycznej oraz własnej wiedzy opisanie i wyjaśnienie zdarzeń, zjawisk i procesów (II 1.f.7)
--------------------------	--

Schemat punktowania

1 p. – za podanie poprawnego wyjaśnienia.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Województwa mazowieckie i wielkopolskie charakteryzują się obecnością rozwiniętego przemysłu przetwórczego i usług, które stwarzają miejsca pracy. W województwach lubuskim, podkarpackim i warmińsko-mazurskim rynek pracy jest ograniczony z powodu znacznego udziału rolnictwa, a w przypadku województwa warmińsko-mazurskiego również upadku PGR-ów.
- W województwach mazowieckim i wielkopolskim są położone duże aglomeracje miejskie, stanowiące rozwinięty rynek pracy, podczas gdy w pozostałych województwach rynek pracy jest ograniczony, gdyż występują w nich miasta średniej i małej wielkości.

b)

Tworzenie informacji	Ocenianie zmian zachodzących w środowisku geograficznym (III 2)
----------------------	---

Schemat punktowania

2 p. – za podanie dwóch poprawnych zmian (korzystnej i niekorzystnej).

1 p. – za podanie jednej poprawnej zmiany.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

Zmiana korzystna:

- Zwiększenie różnorodności ofert pracy.
- Wzrost zatrudnienia w sektorze prywatnym.
- Wzrost liczby firm i przedsiębiorstw na rynku pracy.
- Pojawienie się nowych zawodów.
- Wzrost możliwości samozatrudnienia.
- Pojawienie się możliwości pracy przez Internet.

Zmiana niekorzystna:

- Rozpowszechnienie się prac doraźnych jako formy zatrudniania.
- Przyzwolenie na zatrudnianie na podstawie umów czasowych.

Zadanie 23. (0–1)

Korzystanie z informacji	Na podstawie wykresów oraz własnej wiedzy opisanie i wyjaśnienie zdarzeń, zjawisk i procesów (II 1.f.7)
--------------------------	---

Poprawne odpowiedzi

F, P, F

Schemat punktowania

1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Zadanie 24. (0–2)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość uwarunkowań rozwoju rolnictwa na świecie (I 3.b.6)
-------------------------	--

Schemat punktowania

- 2 p. – za podanie poprawnych czynników dla dwóch obszarów.
1 p. – za podanie poprawnego czynnika dla jednego obszaru.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

Hodowla intensywna:

Duże zapotrzebowanie na mleko i mięso na terenach o wysokiej gęstości zaludnienia.

Hodowla ekstensywna:

Wysoki udział użytków zielonych w strukturze użytkowania ziemi.

Zadanie 25. (0–1)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość uprawy roślin i chowu zwierząt oraz specjalizacji krajów w eksporcie produktów rolnych (I 3.b.9, 3.b.34)
-------------------------	--

Schemat punktowania

- 1 p. – za poprawne przyporządkowanie trzech państw.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

Kanada
Holandia
Argentyna

Zadanie 26. (0–3)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość cech rozwoju społeczno-gospodarczego świata i Polski (I 3.c.4)
-------------------------	--

Schemat punktowania

- 3 p. – za trzy poprawne wyjaśnienia.
2 p. – za dwa poprawne wyjaśnienia.
1 p. – za jedno poprawne wyjaśnienie.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

a)

- Maleje udział surowco- i energochłonnego przemysłu ciężkiego, a wzrasta udział przemysłu nowoczesnych technologii.
- Wzrasta udział mniejszych zakładów przemysłowych.

b)

- Upadła większość dużych zakładów z wysokim zatrudnieniem, a rozwijają się zakłady o mniejszym zatrudnieniu.
- Wystąpiło na rynku pracy niedostosowanie kwalifikacji siły roboczej do potrzeb zmodernizowanych zakładów przemysłowych.

c)

- Maleje udział przemysłu zużywającego duże ilości surowców i energii, co zmniejsza przekształcanie środowiska przyrodniczego przez przemysł wydobywczy i przetwórczy.
- Maleje udział przemysłu silnie zanieczyszczającego środowisko na rzecz przemysłu opartego na normach ekologicznych.

Zadanie 27. (0–3)

Korzystanie z informacji	Na podstawie danych statystycznych oraz własnej wiedzy opisanie i wyjaśnienie zdarzeń, zjawisk i procesów (II 1.f.7)
--------------------------	--

a)

Schemat punktowania

- 2 p. – za podanie trzech poprawnych przyczyn zmian wielkości produkcji węgla kamiennego w Polsce
- 1 p. – za podanie dwóch poprawnych przyczyn zmian wielkości produkcji węgla kamiennego w Polsce
- 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

- Spadek wielkości eksportu węgla kamiennego z Polski.
- Wzrost wielkości importu węgla kamiennego do Polski.
- Wzrost kosztów wydobycia węgla kamiennego.
- Wyczerpywanie się tanich w eksploatacji złóż węgla kamiennego.

b)

Schemat punktowania

- 1 p. – za wskazanie poprawnego rodzaju elektrowni i podanie poprawnej przyczyny.
- 0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

Elektrownie wiatrowe.

Przyczyna np.:

Energia wiatru jest odnawialna, a polityka energetyczna Unii Europejskiej zobowiązuje Polskę do wzrostu udziału odnawialnych źródeł energii.

Zadanie 28. (0–2)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość czynników lokalizacji oraz rozmieszczenia przemysłu w Polsce (I 3.b.17, 3.b.20)
-------------------------	---

Schemat punktowania

- 2 p. – za poprawne uzupełnienie sześciu komórek w tabeli.
1 p. – za poprawne uzupełnienie trzech, czterech albo pięciu komórek w tabeli.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

Krosno, B
2, D
6, Konin

Zadanie 29. (0–2)

Korzystanie z informacji	Sformułowanie wniosków na podstawie źródła informacji geograficznej (II 2b)
--------------------------	---

Schemat punktowania

- 2 p. – za podanie trzech poprawnych wniosków.
1 p. – za podanie dwóch poprawnych wniosków.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

- W podanym okresie wzrosło w Polsce wydobycie węgla brunatnego.
- Większość zużywanego w Polsce węgla brunatnego pochodzi z krajowego wydobycia.
- W Polsce większość węgla brunatnego przetwarza się na inne nośniki energii.
- W podanym okresie wzrosły obroty węglem brunatnym w handlu zagranicznym Polski.
- Obroty węglem brunatnym w handlu zagranicznym Polski są niewielkie w stosunku do krajowego wydobycia.

Zadanie 30. (0–2)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość walorów turystycznych regionów Polski (P I 10.5)
-------------------------	--

Schemat punktowania

- 2 p. – za sześć poprawnych odpowiedzi.
1 p. – za trzy, cztery lub pięć poprawnych odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

1. Sudety – A, D
2. Wyżyna Lubelska – B, E
3. Pojezierze Pomorskie – C, F

Zadanie 31. (0–2)

Korzystanie z informacji	Na podstawie danych statystycznych oraz własnej wiedzy opisanie i wyjaśnienie zdarzeń, zjawisk i procesów (II 1.f.7)
--------------------------	--

Schemat punktowania

2 p. – za podanie trzech poprawnych cech.

1 p. – za podanie dwóch poprawnych cech.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

- Głównymi partnerami handlowymi Polski są kraje wysoko rozwinięte.
- Największy udział zarówno w eksporcie jak i imporcie mają kraje europejskie.
- Tylko w imporcie do głównych partnerów należą także kraje pozaeuropejskie.
- Do głównych partnerów pozaeuropejskich należą Chiny i Stany Zjednoczone.
- Zarówno w imporcie jak i w eksporcie największy udział mają Niemcy.

Zadanie 32. (0–3)

a)

Korzystanie z informacji	Na podstawie mapy oraz własnej wiedzy opisanie i wyjaśnienie zdarzeń, zjawisk i procesów (II 1.f.7)
--------------------------	---

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

B.

b)

Tworzenie informacji	Przedstawianie powiązań i zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka (III 1.1)
----------------------	--

Schemat punktowania

2 p. – za podanie dwóch poprawnych argumentów.

1 p. – za podanie jednego poprawnego argumentu.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

- Przez Kanał Sueski prowadzi najkrótsza droga morska między nowoprzemysłowymi krajami Azji a rynkami zbytu na ich produkty w Europie.
- Kanał Sueski skraca czas i zmniejsza koszt transportu ropy naftowej z Bliskiego Wschodu do Europy.

Zadanie 33. (0–2)

Wiadomości i rozumienie	Znajomość politycznego zróżnicowania współczesnego świata (I 3.d.1)
-------------------------	---

Schemat punktowania

2 p. – za trzy poprawnie uzupełnione wiersze.

1 p. – za dwa poprawnie uzupełnione wiersze albo za kolumnę uzupełnioną nazwami właściwych państw.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

A. Kosowo, 1

B. Kazachstan, 3

C. Sudan Południowy, 2